

tavaly és tavalyelőtt nem kaptak engedélyt. De valószínű, hogy most egy erőteljes fellépés meghozza az engedélyt. És én bízom a lengyel egyetemistákban, hogy kihasználják a kedvező pillanatot.

EGY 54 ÉVES LAKATOS:

— *Milyen véleményeket hallott a lengyel eseményekről?*

Egyik rokonomnak az volt a véleménye, hogy ezek a lengyelek nem dolgoznak, és ezért ilyen szegények. Nekem már más a véleményem. Én kétszer voltam Lengyelországban. Szeretnek azok dolgozni is, csak ott is az lehet, mint itt, hogy egy nagyon egyszerű ember nem tud előrehaladni. Viszont ott is az lehet, hogy ha mondjuk párttag vagyok, annak dolgozni se kell, fröcsöghet akármit, bármilyen hülyeséget, a pénz mégis neki jut. Hát úgy lehet ott náluk is. Ennek a szocializmusnak ez lehet a rákfenéje.

— *Fennmaradhatnak-e a szabad szakszervezetek?*

Most legalább — szerintem — húsz évig nem merik megtenni, hogy megszorítsák a népet. Mert a lengyel nép egy kitartó népség, nem lehet csak úgy félvállról beszélni velük. A csóró ember persze ott is csak csóró ember.

Ha ezek gerinces és nem kétszínű emberek, akkor ezeket a megállapodásokat be kell tartani. Ott a gazdálkodással is valami baj lehet, mert a lengyelek szénből, búzából, kukoricából és krumpliból is jól megélhetnének. De hát ők is beletartoznak a nagy közösségbe és a voksot minden esetben az anyaország teszi le. Mindenki maga gazdálkodik, de az irányelveket « otthon » adják, hogy mit hogyan.

— *Lehetnek-e Magyarországon is szabad szakszervezetek?*

Itt sokkal éberebben figyelnek, mint ott, itt gyorsabban el tudják nyomni az ilyen gócot. Csepelen is volt az a három napos izé, a Kádár is kiment.

Talán önáluk nagyobb a szabadság, talán nincs annyi rendőrjük meg katonájuk, talán nincs annyira az apa meg a fiú szembeállítva.

Én gondoltam arra is, hogy ez a pápa amikor oda-haza volt... A lengyel népből a vallást úgy kiszorítani, mint máshol, még eddig nem sikerült. Ugyanúgy megvan-nak az apácák, meg az ilyenek, mint azelőtt. És lehet, hogy ez is közrejátszott a történetekben.

EGY 40 ÉVES LAKATOS :

— *Meglepték-e a sztrájkok és a politikai követelések?*

Meg nem lepődtem. Külön a politikával nem foglalkozom. A szegénység ott elég nagy. Az állandó áremelések. A fizetésük nem volt szinkronban az árakkal. Most már nem hiszem, hogy ebből komolyabb dolog lesz, mert már ezek is felkészültek. Most vagy engednek, vagy legközelebb súlyosabb események lehetnek. Mindkettő engedni fog. Az új vezetők talán normálisabban fognak gondolkodni, a melós meg dolgozni fog. Az újság mondja, hogy a szakszervezet így meg úgy, most erre izélnek, bármit csinál. Mert nem csinál az mást, csak beszedi a bélyegeket.

— *Honnan szerezte az értesüléseit?*

Először is a szabadeurópából és a szabadeurópa dicsérte a magyar újságokat, hogy azok hozták először. Bár azok is késve. Én ezt se hiszem el egészen.

— *Mi a véleménye a független szakszervezetekről?*

Ha úgy volt, ahogy írták, akkor fer dolog. Jó lesz az

államnak, a kormánynak és a melósnak. Az államnak azért mindig jobb.

— *Felborulhat-e az egyezés?*

Most már az egész világ tudja, ezt nem tudják titokban tartani. Most már ez becsület kérdése, míg le nem áll valamelyik. Ha valamelyik meg nem szegi. Itt egyébként akárki szegi meg, csak a melós veszít, mert legközelebb már ilyet nem tudnak csinálni. Mert most már ezek felkészültek. Például egy gyárnak van 5.000 dolgozója, ebből legyen 500 párttag. Ez 10 százalék. Ez fegyverhez jut bármelyik pillanatban, a többi nem. Tehát ez az, amikor fel vannak készülve. Ezt a lengyelek nem tudnák mégegyszer megcsinálni, az hétszentség.

Most hogy tartsák be? Arra értem a becsületet, hogy például bírkózunk mi ketten és egyforma erővel fogjuk egymást, és én a füledbe sugom, hogy hagyjuk abba mind a ketten. És amikor te elengedsz, és földhözvágglak. Ezt visszacsinálni szép finoman, lassan csinálják, hogy észre se veszik. Simán, lassan csinálnak mindent.

— *Lesz-e magyarországi hatása a lengyel eseményeknek?*

Mi legalább annyira szegények vagyunk mint ők. Nagy hatása nem hiszem hogy lehet. Abba a pár milliárdba, amit elszúrtak ott, lehet, hogy mi is besegítünk. Majd lesz ilyen modern koldulás. Persze nemcsak a magyarok, hanem a szocialista államok. Szerintem más hatása nincs. Legfeljebb jön a kommunista műszak.

25 ÉVES MŰSZERÉSZ, PÁRTTAG :

— *Hallottál-e a sztrájkolók politikai követeléseiről?*

Először a tévében hallottam, hogy mi történt, és először nem is hittem el. Volt egy közlemény: nem tudom